

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ**

**V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**13 ноември 2024 г.
Штип, Република Северна Македонија**

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ**

**V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

13 ноември 2024 г.

Штип, Република Северна Македонија

**Книга на апстракти
V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
„КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“**

Лектор
Марија Соколова

Уредник
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Апстрактите технички се уредени според „Формулар за регистрација и апстракт“, без дополнително уредување на текст на апстрактот. Содржината и стилот на пишување во апстрактите се прикажани во оригиналната форма поднесена од авторите.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

63-057.875(062)
502/504-057.875(062)

СТУДЕНТСКА конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина" (5 ; 2024 ; Штип)

Книга на апстракти [Електронски извор] / V студентска конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина", 13 ноември 2024 г. Штип, Република Северна Македонија ; [уредник Лилјана Колева-Гудева]. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Земјоделски факултет, 2024

Начин на пристапување (URL):

<https://zf.ugd.edu.mk/index.php/mk/187-kniga-na-apstrakti-od-studentska-konferencija>.

- Текст во PDF формат, содржи [36] стр., - Наслов преземен од екранот.
- Опис на изворот на ден 19.12.2024

ISBN 978-608-277-093-2

а) Студентска конференција "Критични прашања во земјоделството и животната средина" (5 ; Штип ; 13.11.2024) -- Апстракти

COBISS.MK-ID 64968197

V СТУДЕНТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА „КРИТИЧНИ ПРАШАЊА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА“

Организирана од
ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ при
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
13 ноември 2024 г., Штип, Република Северна Македонија

Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип во изминативе години активно работеше и ќе продолжи да работи во интерес на студентите, за нивно усовршување и афирмирање на пазарот на трудот преку практични искуства, лабораториски анализи и презентирање на своите истражувања.

На V Студентска конференција „Критични прашања во земјоделството и животната средина“ главниот збор го имате вие, студентите, како место и можност за презентација на вашите студентски истражувања, вашите успешни студентски приказни и доживувања на инспиративни моменти со цел да се родат нови идеи за испишување на идни успешни приказни.

Оваа година, по повод Светскиот ден на науката, во рамките на Деновите на млади истражувачи имаме интересни теми и дебати на кои нашите студенти ќе бидат во фокусот на вниманието. Уште еднаш како факултет го потенцираме значењето на академското образование, со кое нашите студенти покрај тоа што добиваат теоретско, практично и лабораториско знаење, под менторство на професорите работат на реални проблеми со кои се соочува земјоделскиот сектор. На овој начин покрај формалното образование, се стекнуваат со вештини и компетенции за јавно говорење, а со тоа ја ослободуваат својата мисла за да може полесно да комуницираат.

Имајќи предвид дека најголем дел од настаните ги организираме за нашите студенти каде често имаме присутни претставници од агробизнис секторот, уште во текот на студирањето ја правиме конекцијата **факултет-студент-компанија** за да може секој да ја оствари својата замислена желба и сон.

Светот нема да продолжи да ја жнее својата жетва без верен управител. Не можеме да кажеме дека ја сакаме земјата, а потоа да преземеме чекори да ја уништиме за идните генерации да не можат да ја користат. Во таа насока, една порака кон сите вас драги наши млади истражувачи: **„Посејте го семето на среќата, надежта, успехот и љубовта; сето тоа ќе ви се врати во изобилство. Тоа е законот на природата“** – Стив Мараболи.

Пораката што сакаме да ја испратиме со оваа конференција е дека значењето на земјоделското производство е огромно, производството и потребата од храна секој ден се зголемува, а со тоа и потребата од идни инженери агрономи ќе биде повеќе од потребна на пазарот на трудот.

Со задоволство ви посакуваме топло добредојде на Земјоделскиот факултет и активно учество на Конференцијата.

Претседател на Организациски одбор,
проф. д-р Емилија Арсов

НАУЧЕН И УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

1. проф. д-р Емилија Арсов
2. проф. д-р Љупчо Михајлов
3. проф. д-р Саша Митрев
4. проф. д-р Верица Илиева
5. проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
6. проф. д-р Виолета Димовска
7. проф. д-р Виолета Иванова-Петропулос
8. проф. д-р Ацо Кузелов
9. проф. д-р Душан Спасов
10. проф. д-р Драгица Спасова
11. проф. д-р Мите Илиевски
12. проф. д-р Фиданка Трајкова
13. проф. д-р Ристо Ѓ. Кукутанов
14. проф. д-р Фиданка Илиева
15. проф. д-р Сања Костадиновиќ-Величковска
16. проф. д-р Биљана Балабанова
17. проф. д-р Наталија Маркова-Руждиќ
18. проф. д-р Билјана Ковачевиќ
19. проф. д-р Даниела Тодевска
20. проф. д-р Димитар Наков
21. доц. д-р Билјана Атанасова

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР

1. проф. д-р Емилија Арсов
2. проф. д-р Биљана Балабанова
3. проф. д-р Фиданка Трајкова
4. проф. д-р Наталија Маркова Руждиќ
5. дипл. инж. агроном Иван Донев
6. дипл. правник Елизабета Давитковска-Барбареева, секретар

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА НА ПМ2.5 ВО НЕКОЛКУ ОПШТИНИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Елена Јорданова¹, Васил Нецев¹, Сунчица Николовска¹, Ана Михаиловска¹, Афродита Зенделска^{1*}

¹Факултет за природни и технички науки, Универзитет „Гоце Делчев“, ул. „Крсте Мисирков“ 10-А, 2000 Штип, Република Северна Македонија

*Контакт автор: afrodita.zendelska@ugd.edu.mk

Апстракт

Загадувањето на амбиентниот воздух сè уште е еден од главните ризици за здравјето на луѓето. Според објавените проценки, аерозагадувањето довело до 4.2 милиони прерани смртни случаи ширум светот, од кои 0.5 милиони се во ЕУ. Иако прописите вклучуваат поголем број загадувачки материи, кои се предмет на строга контрола, процената за квалитет на воздухот за заштита на здравјето на луѓето најчесто се базира на 5 главни загадувачки материи: азотни оксиди (NO_x), јаглерод моноксид (CO), суспендирани честички со еквивалентен аеродинамички дијаметар помал од 2.5 μm (PM_{2.5}) и 10 μm (PM₁₀), сулфурни оксиди (SO_x) и тропосферски озон (O₃).

Споредено со другите загадувачки материи, суспендираните честички (PM_{2.5}) предизвикуваат најголема загриженост, поради нивната поврзаност со респираторните и кардиоваскуларните болести и зголемениот морталитет. Со цел добивање на информации за загаденоста на воздухот со суспендирани честички помали од 2.5 μm, направено е испитување во пет општини во Македонија и тоа: Кавадарци, Струмица, Струга, Гостивар и Куманово.

Покрај методата која беше користена за одредување на PM_{2.5} масена концентрација на суспендираните цврсти честички во амбиентниот воздух, во овој труд се прикажани и уредите што се користат за оваа намена, како и добиените резултати од мерењата кои беа вршени во период од една година.

Годишната средна вредност на PM_{2.5} во општините е 62,2, 42,7, 38,5, 30 и 29,1 μg/m³ во Кавадарци, Струмица, Куманово, Струга и Гостивар, соодветно. Кај Кавадарци, Струмица и Куманово во текот на грејната сезона, концентрациите на PM_{2.5} значително се повисоки во однос на топлите месеци. Во Гостивар има само мало надминување, додека во Струга концентрацијата на PM_{2.5} е повисока во летниот период.

Клучни зборови: загадување на воздухот, аерозагадување, суспендирани честички, Струмица, Кавадарци, Куманово, Гостивар, Струга.